

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvenoma ponedeljke in anove po praznikih, ter vsa po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nepoklicani sodniki.

V državnem zboru je 19. febr. pravosodni minister Glaser odgovoril na interpelacijo šlezjskega Slovana Čienciala, kateri se je pritoževal, da se v Šleziji v sodiščih slovanski deželni jezik zanemarlja. Glaser je rekel, da slovanski jezik v Šleziji (po enih krajih češki, po drugih poljski) nij sposoben za uradovanje.

Naši bralci vedo, da se z istim izgovorom radi nemškutarji in Nemci tudi pri nas upirajo našim pravičnim zahtevam, naj se v sodišča in v srednje šole uvede slovenščina.

To je zopet kos tiste nemške ošabnosti, katera vse zameta kar njeno nij, in o vsem svojo sodbo izreka, če prav jej je stvar čisto tuja. Glaser ne zna nobenega slovanskega jezika in vendar si upa v parlamentu soditi o sposobnosti ali nesposobnosti njemu neznanega jezika.

Kdo ga je podučil? Birokratične duše, ki same slovanščine ne znajo, ki so prelene, da bi pustile nemški „šmel“, kakor je bil pod absolutizmom v navadi. Dosedaj nij še nihče, kdor se je slovanske gramatike naučil, sodbe izrekel, da je bogati in gibčni ta jezik nesposoben za katero koli stroko. Le ignoranti in malomarneži, pa nepošteni sovražniki slovanščine morejo to sodbo izrehati. „Ars non habet osorem nisi ignorantem“ je star pregovor, ki smo ga mi uže večkrat citirali in je tu zopet na mestu.

Sicer pa je res, da je ta nepoklicana nemška sodba le izgovor, ki pokriva pomembne namere, katere so ravnilo in prave vse dejanj nemške ustavoverne stranke, ka-

tera ravnopravnosti Slovanov in jasnim do- ločbam ustavovernih osnovnih postav v pra- vicah državljanov v obraz bijejo. Teh prej- ne bode zmanjkalo, predno po državi ne po- piše hladen veter, kateri bode odnesel vse one z vzvišenih stolov, ki pri nas delajo tla za Nemčijo.

O Srbiji

ne dohajajo kaj veseli glasovi, nego narobe taki, ki vznemirjajo vsako slovansko srce. Narodna skupščina srska je postala klju- bovalna. V petih dneh je bilo stavljenih 37 interpelacij; ogromno število! Knez je zarad tega razsrjen in je baje rekel, da pri taki narodni skupščini nij mogoče vladati. Zraven tega pa knez tudi preveč posluša tuje vplive, konzule tujih držav skoro bolj, nego narodne prijatelje. Njegovi svetovalci, na čelu jim bivši minister Marinović mu svetujejo slabo, mej drugim celo to, naj ustavo odpravi in absolutno vlada. Če to stori, bode razdra- ženje v narodu. Tudi sedanje ministerstvo je nastalo vsled tujega vpliva, avstrijsko- magjarskega in nemškega in ima mej naro- dom in v skupščini malo prijateljev. Skup- ščina je po padu Camičevim želela Grujiča za minister-predsednika, in on je bil tudi pripravljen ministerstvo prevzeti, ali knez nij bil zadovoljen z imeni onih, katere je Grujič predložil mu, da bi ž njimi mogel vladati. V Srbiji je preveč ministerskih kandidatov.

Časopis „Graničar“, ki izhaja v Zemunu, Belgradu najbližjem avstrijskem mestu, pravi v članku, ki ga o tem iz Belgrada prinaša, da je to žalostno, ka se v Srbiji vsak, kdor je

hobil po pariških ulicah in šole izvišil, misli sposobnega za ministra. Rečeni časopis tudi živo knezu Milanu na srce polaga, naj po- sluša več glas naroda, nego tujih konzulatov. Bog daj, da bi ta svet ne bil zastoj dajan, ali pa — da bi stanje, kakor ga „Graničar“ risa ne bilo tako črno, kar je tudi mogoče, da si vse kaže, ka je gotovo nekoliko istine v stvari.

Hrvatski odgovor.

Eden naših dopisnikov je grajal v „Slo- venskem Narodu“ Hrvate, da preveč pozab- ljajo na svojo slovansko misijo. Isto tako je bilo v čeških listih čitati. Na našega do- pisnika očitaneje odgovarja hrvatski „Primo- rac“, mej družim tako-le:

„Tko je proučio noviju hrvatsku poviest, taj bi mogao Hrvate s koječesa ukoriti, nu nikad s toga, da zaboravljaju na jugosla- venstvo. Hrvat ljubi svoje slaven-ko pleme, gdje god mu nalazi traga, i u njego- vem srcu nadjoše mjesta sve želje ostalih Slavena na jugu. Nu kad bi mi prama tim željam išli udešavati našu politiku, u prvi bi čas zapeli. Bila bi to njeka vrst religi- jozne ascetičnosti na političkom polju, pa se čudimo, da nam ljudi onomu vilo protivni ovdje to preporučajo. Domaćih potreba ima i Hrvatska kano i sva druga jugoslavenska plemena još i suviše, a dok one ča do ci- gloga Hrvata zovu na svakidani posao, dotle se nemože pomišljati na njeke višje ciljeve.

Za primatom na jugu mi Hrvati nete- žimo iz slavičnosti, a neka iz te neplemećite

Listek.

Konec Tatarstva v Rusiji.

(Spisal J. Steklasa.)

Za velikega kneza Ivana Vasiljeviča (1462 — 1505) zedinila se je Rusija, ali kakor so takrat govorili Moskovsko carstvo. Ivan III. je upokoril Veliki Novgorod, Vjatku; brez vojske si osvojil Tver in druge zemlje. Poprejšnjih različnih vojsk in preprirov nij bilo več v ruskeji zemlji; knezov delnih je ostalo prav malo, pa še ti, znajoči za svoj bližnji konec, nijso smeli protiviti se Ivanu III., nego bali so se ga, ter ga spoštovali. Tatarsko gospodstvo nad rusko zemljo je oslabilo po 250 letnem trajanju: veliki knez je poslal le včas kanu mali davek, ter po- častil njegove poslane. Ali vendar je kljubu temu še vedno ležala sramota tatarska na ruskeji zemlji, če tudi po samem imenu. To sramoto je zbrisal Ivan III.

Uže za očeta njegovega Vasilja Tjom- nega se je razdelila tatarska država na tri

oddelne orde: na zlato, krimsko in kaza- nsko. Po navadi svojih prednikov je gledal Ivan III., da vzdržava v ordi neslogo, za- torej se je trudil na vse načine, da bi živel s krimskim kanom Mengli Ghirejem v miru in soglasji. Prikupljal se mu je, nazival ga svojim bratom, pošiljal mu bogate darove. Dobivši na tak način sebi sinnega zavezuika, prenehal je Ivan III. prijateljovati z zlato ordo, odpovedal jej davek, ter sramotno pregual poslane iz Moskve. Ko je namreč Alunat kan zlato orde, svoje poslane po- slal k velikemu knezu, da izterjajo od njega letni davek, prinesli so le ti s soboj podobo svojega gospodarja, katerej bi se moral knez klanjati. Ali Ivan III. se zavoljo tega strašno razsrdi, zgrabi podobo, jo vrže na tla, ter jo z nogami potepta, poslane pa prežene. Ko je kan Alunat to zvedel raz- srdil se je strašno, spomnil se Batijevih ča- sov, ter sklenil moskovskega kneza na vsak način za to preziranje kazniti. Hotel je podvreči vso moskovsko pokrajino. Da bi bilo pa to podvzetje sigurnije, sklenil je

zvezo s Kazimirom litvanskim, prijateljem, ki se je bal vedno rasteče moči velikega kneza. Namenil je tedaj kan od dveh strani napasti Rusko. Zares je vzdignil na noge vso svojo ordo in l. 1480 navalil na ruske meje. Zvedši za to Ivan III. poslal je proti Tatarom silno vojsko, a da se zavazuje proti Litvi, napotil je nanje Mengli Ghireja s Krimci, ki so tudi navalili v litvansko Podolijo.

Tatari so se drčili prek ruskih mej že- leči Moskvu pokončiti: ali na meji so pov- sodi stražili ruski polki in Tatari so se mo- rali vrniti na drugo stran, kajti potekel je čas, ko so oni brez straha navalivali na sovražnika, kjer koli so ga našli. Njihova hrabrost je zginila iz njih. Na drugeji strani so pa vendar prodrli do reke Ugre, kjer se je utaboril kan s svojimi sinovi, knezi in vso vojsko pričakovaje svojega zveznika Kazimira. Na drugem bregu pa so stali Rusi privezavši k obali brode in prevoze. Boja nij hotel nobeden začeti; stali so, gle- dali eden drugega, ter grozili se in zmerjali

namjere nitko za tim neteži. Da se mi bacimo u vrtlog sanjarija, najviše bi to škodilo jugoslavenskomu pitanju, koje se mora shvatiti trizno i promišljeno. Iz programa hrvatskoga naroda nesmije ono nikad izostati, nu mora nam uvijek lebditi pred očima kano neki višji cilj, komu je ciela ova radnja posvećena.“

Mi Slovenci smo popolnem spokojeni, ako je to mišljenje na Hrvatskem mej inteligencijo občno in ako se pri denšnjem delovanju vsaj toliko misli na poslednji cilj, kolikor je praktično mogoče. Opomenili smo uže v zadnjič, da upamo, ka naš dotični dopisnik prečno sodi. Vendar nič ne škodi, če Hrvatje pazijo nekoliko, da se jim mladina ne starčevičijani, kar se, kakor čujemo, bolj godi, nego je za Slovanstvo na jugu dobro.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 22. februarja.

Ofenheimova pravda bode menda denes v pondeljek še le končana. V soboto predsednik sodišča, kateri je bil v petek mej obravnavo v medlevico padel vsled prevelicega ponočnega dela v tej pravdi nij bil še toliko k sebi prišel, da bi bil mogel končati.

V **državnem zboru** je bilo 20. t. m. nadaljevanje posvetovanja o opravielnem redu te zbornice. Dr. Razlag je nasvetoval, naj se pristavi, da se vsak govor, ki je govorjen v državnem zboru v tistem jeziku v stenografičen protokol vzame, v katerem je bil predavan, in v katerem se državni zakonik izdaje. Ta predlog so pa Nemci vrgli kakor je navada jim.

Cesar je bil 19. febr. vse ministre na dvorski obed povabil samo **Banhaus** ne. To je sigurno znamenje, da bode ta mož, ki je pri nas po Vesteneku famozne volitve v trgovinsko zbornico izvršiti dal, vendar padel.

Dalmatinski c. kr. deželni načelnik baron Rodić je pisal dalmatinskemu deželnemu odboru, da ima se odslej v vseh uradih v slovanskem hrvatsko-srbskem jeziku uradovati, da imajo oblasti slovanske pečate s slovanskimi napisi napraviti in da imajo biti nadpisi na kancelijah slovanski biti. — Znano je, da so si nemški ustavoverci ondan vse prizadevali Rodića odpraviti in vendar zmaguje na ta način. Kdaj bomo Slovenci vsaj toliko dosegli?

prek reke. Le včasih so se sprli iz daleč: Tataři s strelcami, a Rusi s puškami in strelcami. Ahmat je pričakoval Litvance, ali Ivan Vasiljevič je znal dobro, da Litvanci ne pridejo, ker je ji odbil Mengil Ghirej. Vendar pa se je držal Ivan III. svojega starega običaja, da se nij namreč prenačil; on je ljubil vsako delo delati oprezno, a boj s Tataři je bilo podvzetje težko, zakrito. On se je bal, da bi na enkrat zgubil to, za kar so se trudili tako dolgo in težko poprejšni moskovski knezi in tudi on sam. Začel je dvomiti o boju. In zdaj so ga začeli motiti še nekateri bojarji, ki so pozabili na svojo rodno zemljo, na čast ruskega imena, ter mislili samo na svoje bogastvo, žene in otroke, smrtnega boja za domovino pa se bali bolj, nego bog zua kaj. Veliki knez je sklical bojno v ječe, v katerem se je zaključilo boriti se proti sovražniku, čeravno ga ima neizmerno mnogo. Ali knez nij bil za to; on je hotel vse to poravnati mirnim načinom; in ker sta tudi dva njegova ljubimca za to glasovala, poslal

Hrvatski proračun sklenen v saboru za 1875 je cesar potrdil.

Ogersko ministerstvo iz obeh strank je vsled ugodnih dogovorov gotovo. Cesar bode sprejel te dni vse ude one komisije, ki je dogovore imela mej strankama in potem bode imenovan minister-predsednik.

Vnašje države.

Ruski minister prometa je predložil črtež nove sibirsk, uralke in doneške železnice v skupni dolžini 8000 vrst, (t. j. 1143 milj.)

Na **Francoskem** je republika vendar zopet zagotovljena. Nov Valonov načrt o ustroju senata ima uže večino zagotovljeno. Ministerstvo bode najbrž prevzeli Audifret-Pasquier, Say, Wallon, Decazes in Cissej. Zbornica bode potem gotovo razpuščena.

Mladi Lulu **Napoleon** je zadnji vtorek naredil kadetovsko skušnjo na Angleškem. Sedaj bode stopil na čelo bonapartistične agitacije.

Proti ultramontanski „Germaniji“ je **nemška** vlada sklenila kazensko postopati, ker je ponatisnila papežovo encikliko nemškim škofom. Tiskovna svoboda baš tudi v Bismarkovini ne cvete, da si se Nemci liberalne zavejo. — Bismark zopet žuga, da bode odstopil, ker je z delom preobložen in bolehen. Prigovarja se mu, naj ostane, da si za delo pomočnika poišče.

Dopisi.

Iz Trsta 20. febr. [Izv. dop.] Pri nas je vreme, kakoršnega niti stari ljudje ne pomnijo. Sneg mede, da se ne more niti izpod strehe, vse ulice so ga uže polne in ko se na ulice pokažeš, treba je oči vedno zaprte imeti. V luki v tem hipu ladije strašno nevarnost trpe, vse se more po večkrat privrzati, in še ko je ladija dobro privezana, omajejo se velikenski stebri na obrežji vsled hude burje, ako nevihta kmalu ne odjenja, nevarno je, in nesreč tudi ne bode manjkalo.

Politično in bralno slovensko društvo „Edinost“ je začelo svoje delovanje. Odbor se je konstituiral, ter volil mej soboj za predsednika dr. Bizjaka, za podpredsednika dež. poslanca g. Nadliška, za tajnika g. Dolinarja in za denarničarja g. Trobeca. Pri zadnji odborovi seji je odbor izdelal predloge, kateri bodo pri občnem zboru na dnevni red stavljeni, katerega namerava sklicati odbor

je knez boljara Tovarkova s ponudbo mira in z mnogimi darovi Ahmatu in knezu orde Temiru. Ali okoli Ahmat je zavrgel na srečo Ruske vse te ponudbe, zahtevaje, bezuvjetno podložnost, sramotno robstvo in dolžni davek od devet let. To je bilo preveč, knez nij mogel na to pritrditi, ter preneha vsako ugovaranje.

Veliki knez je po dolgem razmišljanju pustil vojsko svojemu sinu in vojvodu, ter odšel v Moskvo. Moskva se je med tem časom pripravljala na boj. Spominja se poprejšnih bed po tatarskih navalih bežal je narod trumoma iz okolice v mesto. Strah in trepet je bil velik, kakor da jim Tataři za petami stoje. V tem času pa je prišel Ivan III. iz vojske. Narod je začel mrmrati: rostovski vladika Basijan je posvaril velikega kneza, ker je popustil vojsko. S pohvalo je treba spomenuti, da se je trudilo posebno svečenstvo hrabriti srca uplašnih Rusov in nagovarjati je na obrano domovine. Za to je pa tudi vse pograbilo za orožje, da se opre neprijatelju. Ko je Ivan

v Rojanu. Na dnevnem redu stoje 3 zelo važne točke, katere hočemo ob svojem času razglasiti.

Čudno je, da Slovanom sploh vedno nesloga vse podira ali zavira. Tudi v tržaški okolici imamo človeka, ki je začel rovat proti novemu društvu, akoravno je še komaj ustanovljeno, in nekatere ljudi odvrčevati. Na mestu, da bi bil vesel, da so se rododoljubi potrudili ustanoviti za celo okolico v njegovem rojstvenem kraju politično bralno društvo, zabavlja črez odbor, ki vendar nema družega, nego delo in grdi društvo. Zatorej pa je njegova zvezda zatonila in tacega človeka se je treba varovati, kateri se Slovenca kaže, pa ima z najhujšim nasprotnim laškim časnikom „Cittadino“ zvezo, poroča in opravlja službo „špiceljna“.

Domače stvari.

— (Deželni odbor) je dež. načelnštvo prosil, naj hitro razpiše volitev na Notranjskem na mesto dr. Coste, za to je odložil volitev enega uda na mesto dr. Coste v dež. šolski svet na tako dolgo, da deželni zbor novega deželnega odbornika voli.

— (Tukajšnji „Tagblatt“) nekaj o bodoči taktiki „mladoslovencev“ pri prihodnjih matičnih volitvah govoriči, kar je vse nič. V literarnih in narodnih rečeh nam žele nesloge le smrtni sovražniki našega naroda. Tó prepričanje bode pravec, po katerem se hočemo ravnati tudi pri prihodnjih matičnih volitvah, — če bode ikako mogoče. V domačo borbo se bomo spustili samo, če nam bode posiljena, želimo je ne, tem menj pak je kak sklep uže gotov.

— (Predavanja.) Ta postni čas napravijo nemški profesorji in drugi zopet predavanja v Ljubljani. Ali bi ne mogli in morali slovenski profesorji z drugimi narodnimi sposobnjaki v Ljubljani tudi napraviti slovenska javna berila na pr. na korist „narodne šole“?

— (Ljubljansko tiskarsko društvo) je razposlalo te dni svojim društvenikom izkaz letnega računa podporne blagajnice za bolne, potujoče in onemogle tiskarje za l. 1874., ki reprezentuje glede društvene imovine lepo premoženje, namreč gld. 3075.

III. videl, da je ž njim vse nezadovoljno, odšel je iz Moskve v Krasnoje selce; knezinja pa je pobegnila s celim dvorom do Belo-jezera. Od tukaj je on pošiljal list za listom svojemu starejemu sinu Ivanu, ki nij hotel odstopiti od boja. Ivan Vasiljevič je poslal povelje vojskovodju, da ima sina uloviti s silo. Vojskovodja pa se je tega bal, ter nij kneza poslušal, nego samo nagovarjal mladega kneza, da gre k očetu. Ali knez Ivan Ivanovič nij odšel. On je trdo stal na reki, ter nij pustil Tatarom prek nje; Rusi so se včasih ž njimi krepko tolkli, pobili jih mnogo, ali črez reko jih niso pustili.

Koncema se je dal vendar pregovoriti veliki knez na prošnjo vladik in družega naroda, ter je odšel zopet k vojski. Na boj se on vendar nij odvažil. Mej tem je nastopila jesen, nastopili mrazi in reka Ugra je zmrznila. Slabodušni bojarji, bogatini in debeli srebroljubci začeli so zopet motiti velikega kneza, ki se je premislil ter zapovedal vojski, da se vrne nazaj v ravnini

83 kr. Želeti je, da bi pristopili v to podporno društvo vsi še ne vpisani tipografi ljub., ker je za nje posebno v neugodnih in nesrečnih gmotnih slučajih zelo prospešno.

— (Celjsko učiteljsko društvo) jo volilo sledeče gg. v novi odbor: J. Bobisut, načelnik. Avg. Tisch, namestnik. M. Novak in J. Weis, za pisatelja. Gr. Tribnik blagajnik. L. Kovač, knjižničar. Fr. Vučnik st., Bl. Kropelj in K. Vrečar, odborniki.

— (Ormuško učiteljsko društvo) je imelo v minolem letu 60 gld. dohodkov in 49 gld. stroškov. Za odposlanca k zboru štajerskega „Lehrerbunda“ je bil pri občenem zboru izvoljen g. Št. Kovačič.

— („Pevske vaje za narodne šole“) je sestavil po novih učnih načrtih g. Radoslav Škoflek, nadučitelj na Vranskem, in jih je poslal odboru „učiteljskega društva za slovenski Štajer“, da bi jih na svetlo dal. Odbor jih je poslal nekaterim izvedencem v presojo in jih bode skoro gotovo, ako stroški preveliki ne bodo, na dan spravil in morebiti v prilogi „Slov. Učitelja“ priobčil.

— („Maliprirodopis spodobami“) in „Mala fizika v pogovorih“, kateri knjigi za narodne šole je poslovenil J. Lapajne, se uže tiskati.

— (Šolstvo.) Enorazredne šole v Leskovcu, Krškem in v Radečah se bodo za 1 razred razširile. Plače 2 učitelja v Leskovcu bode 450 gl., v Krškem in Radečah 500 gl. V Trebnjem in Čermošnjicah se bote enorazredni šoli tudi razširili, plače 2 učiteljev bodo v 1876 l. 450 gld. Učiteljske plače v Košani in Šturji (postonjski okraj) se bodo v prihodnjem letu od 400 na 500 gld. povišale. V planinskem okraju dobe podporo za nova šolska poslopja: Godovič 1200 gld. Vojsko 2100 gld., Ledine 1700 gld.

— („Avstrijska Nizza.“) Iz Gorice se nam piše: Tu je po krasnih solčnih dnevih denes s snegom pobeljena, burja in sneg razsajata posebno po okolici. — Včeraj smo pokopali enega prvih advokatov goriških gosp. dr. Rimonda, bivšega deželnega poslanca in načelnika več italijanskih društev, hudi udarec italijanske svobodomiselnej stranki. Pogreb je bil velikanski; nadgrob nico je govoril — čudite se — njegov nas-

protnik, voditelj klerikalne stranke goriške gosp. dr. Doliač; čudno, da nema liberalna stranka niti enega govornika mej soboj! —

— (Iz Trsta.) Na drugem mestu priobčujemo dopis iz Trsta, ki omenja veliko burjo. Drug dopisnik iz Trsta nam piše: Burja je odnesla eno barko po morji, na kateri je bilo sedem ljudi; pomagati si niso mogli nič. Še le drug dan, ko je burja odjenjala jo je pri Pirani prestregla druga velika ladija in jo z vervmi k sebi potegnila in jo v varstvo spravila. — Burja je v Trstu fjakarske vozove prevračala; mraz je strašen.

— (V goriški čitalnici) 21. febr. 1875 je bila ob 7. urizvečer beseda. Program je: 1. Ouvertura po slovanskih napevih, vglasbil E. Titel; 2. Kita, dramatičen prizor, zložil Boris Miran; 3. Na morju, vglasbil Dav. Jenko; 4. Molitev, samospjev, vglasbil Mariani; 5. Graničar, deklamacija, poslovenil Cegnar; 7. Daljni, zbor, vglasbil Fr. Šubert, 7. V Spanji, šaloigra v enem dejanji, spisal Jul. Rosen poslovenil J. Noll; 8. Slavček, mešani zbor, vglasbil Anton Hribar.

Odbor.

— (Iz Istre) se nam poroča, da je živinska kuga, ki je ubozim isterskim kmetom nad 700 glav živine vzela, sedaj ponehala in je zaprtije povsod konec.

— (Zblaznel?) V Tolmačevem je Rotarjev hlapec Tone Blaž vrgel krčmarja K. na tla in je tepel ga in z njegovo glavo ob kamenita tla tolkel. Prišla je neka deklica in pretepu konec storila. Krčmar je vstal in šel domov, doma se je začel po vsem životu tresti, skočil iz hiše in bežal po cesti, njegov pes za njim. Pes je prišel drugi dan nazaj, moža pa nij. Sodijo, da je vsled premekastjenja možjan, ko je hlapec z njegovo glavo ob tla bil, revež znorel ali zblaznel. Sodnija je hlapca zaprla. (Kakor se nam pripoveduje, dobili so ga v ljubljanski krčmi in v tukajšnjo bolnišnico deli.)

Razne vesti.

* (V Gradcu) je za l. 1875 zapisanih 9123 otrok, ki so dolžni šolo obiskovati. Mej temi je 100 Slovencev.

* (Nesreča.) Fabrika za žveplenke ali klinčke pri Goeteborgu na Švedskem je po-

gorela. Pri tem strašnem požaru je zgorelo 44 ljudi in 9 jih je na smrt ranjenih.

Poslano.

Je prav lepo, če je človek malo bedast, preveč nij več in to je dejanje 9tih kolegov, ki so se sodnikom dr. Razlaga napraviti hoteli in prav srčno naivno to početje spravili v „Slovenec“. — Bil sem predsednik „Slovenije“, nekaj prijateljev mi je, tem naznanim, da nijsem več tedaj predsednik bil, ko je „Slovenija“ konja visoke politike zajašila in se kot Areopag vesti hotela in dr. Razlaga smrtni udarec zadati si domišljevala.

Karl Slanec, stud. jur.

Na Dunaji, 19. februarja 1875.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v. L. 1875.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožonost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grízi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Priprčil sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam: gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bohehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Borovska in Kremenesa, ker to mesto se mu je videlo prikladnejše za bitko, nego li reka Ugra. Ali nam se čini, da ga je samo strah na to nagnal, kajti tatarsko konjanštvo se je moglo v ravnici bolj razširiti, nego li pri reki. To, ve se, da so opazile tudi ruske čete, kajti mej njimi zavladal velik strah, pa mesto, da se v redu vratio, pobegnejo sramotno. Tatarom je bil zdaj odprt čist pot; ali Ahmet se nij nič manje bal Rusov, nego Rusi njega; zatorej so pobegnili drugi dan tudi Tatari, opazivši, da pri reki nij več Rusov. Mislili so, da je Rusi čakajo v zasedi. Tukaj se je tedaj dogodilo, kar se redko kdaj na svetu zgodi, da dve vojski bežite ena od druge, nevedoč zakaj. Tako je Ahmet propustil slučaj in čas in potem mu ni nič več stalo do boja; kajti tako huda zima je nastopila, da je vse zmrzovalo, Tatari pa so bili skoraj nagi in bosi. Vrh tega pa tudi litovska pomoč nij prišla in doma v Ahmetovej ordi je bilo vse nemirno. Zatorej se je vrnil Ahmet meseca novembra v svojo državo, osvetivši se strašno

Kazimiru, ker je mislil, da ga je popustil in izdal. Poplenili so Tatari v Ukrajini dvanaest mest, ter je požgali, prebivalce pa v sužnost odpeljali.

Mej tem pa so se ruske čete nadale, da bode tatarska sila denes ali juter na nje udarila in uže so mislili okoli sebe požare in razdjave. V kratkem pa so dobili vest, da so Tatari odšli v svojo ordo. Rusom je bila ta vest ravno tako čudna in neverjetna. kakor poprej Tatarom beg ruske vojske. Odleglo je Rusom pri srcu in nastopila je radost in veselje. Veliki knez se je vrnil v Moskvo s slovesom ne prelivši ni kapljice krvi. Brat knezov pa je pregonil vendar Ahmeta v puste, ter ga tudi potolkel. V samej ordi pa so komaj pričakovali svojega kana, kajti veliki knez, sluteč, da je Ahmet vso svojo vojsko iz zemlje potegnil, zapovedal je krimskemu carjeviču Nordoulatu in knezu Vasiliju Nosdrovatomu, da ob Volgi provale v zapuščeno ordo, da bi tako prisilili Ahmeta na vrnitev in obrano svoje zemlje. Čim je Ahmet slišal, da so Rusi v ordo na-

valili in pleniti začeli, vrnil se je precej s svojo vojsko; ali prišel je prekasno, ter nij našel več Rusov, ki so se bili z velikim plenom domu podali. Ali za to je zadel na novega jakaga neprijatelja, na Nogajce ki so bili s 16000 Kozaki v ordo navalili, ostalo poplenili in samega Ahmeta pokončati hoteli. Pa to se je tudi dogodilo; ko se je namreč Ahmet, blizu denšnjega Azova utaboril, napal ga je iznenada po noči Jrak, ubil ga spečega v šotoru, zarobil ženo, hčere, blago in mnogo litvanskih robov, pak se povrne zopet v Tjumen v Sibiriji. Ali zlatna orda se tako raztepe. Istina, da so sinovi Ahmetovi še nekoliko časa carevali na pustah blizu Olge, s prestoljem Astraham; ali nijso smeli nič več na Ruse navaljevati, a Saraj, glasovita prestolnica Batijeva in sedež zlatne orde, ki je 200 let sramotnim jarmom pritiskovala ruske knezove, propala je od ognja. Podrtine jej še dandenes stoje, ter spominjajo popotnike na nekdanjo važnost in velikost tega mesta.

(Konec prihodnjič.)

Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vsenčilišču v Mariboru (Nemčija), piše v "Berliner Klinische Wochenschrift" od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.
Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehaje sedem let, na nespant, treslci na vseh udih, shujšani in hipohondriji.
Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.
Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.
Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.
Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespant in hujšanji.
Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. d.
Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaatih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 3 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 3 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuiten v puščah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold. — za 576 tas 36 gold. — Prodej: Barry du Barry & Comp. na Dalmaciji, Wallfischgasse št. 4, v Ljubljani Ed. Hahr, v Gradcu bratje Oberranzmeyer, v Ljubljani Dieckhoff & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenui Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnem

lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in apotekarskih trgovinah razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah lekarnicah ali apotekah.

Razglas.

Tajniška služba je razpisana za okrajni in občinski zastop v **Šmariji** pri Celji z letno plačo 600 gold. Prosilci morajo biti zmožni slovensčine in nemščine v govoru in pismu, ter izurjeni v političnih zadevah. Svoje prošnje naj blagovolé prosilci vposlati z dotičnimi prilogami do **1. marca** t. l. okrajnemu zastopu v Šmariji pri Celji.

Okrajni zastop v Šmariji pri Celji,
(59—2) 14. febr. 1875.

Načelnik: **Andriuh, I. r.**

Pekarsko naznanilo.

Jarnej Žužek,

pek na starem trgu št. 45—46,

bode od 21. t. m. počenši prodajal

na vago, in to najbolj izvrstnega in zdravji primernege, boljšega, kakor se povsodi drugod prodaja.

Iz naj fine moke velja funt . . . 9 kr.

Iz manj fine moke velja funt . . . 7 kr.

Vsaki dan zjutraj ob 7. uri se dobi kruh.

Slavno občinstvo uljudno pozivljem, da se prepriča o dobroti in nizki ceni mojega kruha. (57—2)

Naznanilo.

Pri podpisnem, ki ne more doplačati, je na prodaj **60 delnic** (meščasnih listov) **banke „Slovenije“** vkupno ali posamezno z vseni kuponi počenši od 1. julija 1874 po 5 gold. — pišem pet gold. kos.

(43—2)

Matija Žvanut,
pri Ant. Lautmann-u v Trstu.

Razglas.

V **Slovengraškem** okraju je razpisana služba **okrajnega zdravnika** z letno plačo 500 gold. — Pisma in dokazi, posebno dokaz doktorstva zdravilstva in ranocelstva, časne službe v kaki zdravilnici in znanje slovenskega jezika se pošljejo do **9. marca** t. l. okrajnemu odboru Slovengraškemu. (41—3)

Svoj sedež ima zdravnik v Slovenskem gradu. — Službena pravila so pri okrajnem odboru Slovengraškem.

Okrajni odbor Slovengraški,

dne 9. febr. 1875.

Predstojnik: **Kaligarič.**

Dunajska borza 22 februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 71 gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebra . . . 75	85	"
1860 drž. posojilo . . . 112	—	"
Akcije narodne banke . . . 962	—	"
Kreditne akcije . . . 221	75	"
London . . . 111	40	"
Napol. 8	9 1/2	"
C. k. cekini 5	26	"
Srebro 105	70	"

Kreditno društvo kranjske hranilnice v Ljubljani.

Ker je c. k. deželna vlada 28. septembra 1874 št. 7571 po dovoljenji c. k. ministerstva notranjih zadev odobrila pravila **kreditnega društva kranjske hranilnice**, se vabijo, svojo misel naznaniti, vse v Ljubljani ali na deželi kranjske kronovine stanujoče (bivajoče) osebe in firme, ki hoté kakor kreditni deležniki temu društvu pristopiti. — Kreditni deležniki društva zamorejo le osebe postati, katere na Kranjskem stanujejo, ali pa firme, ki opravljajo samostalno kupčije ali obrtnije na Kranjskem, in sprejmejo se le taki, ki so pristojni sprejema gledé njihovega značaja, zmožnosti pridobitinske in plačavanja.

Vsak deležnik mora prvi mesec, ko vstopi, 10 % mu dovoljenega kredita plačati v varščini zaklad, in 1/4 % v rezervni zaklad; s tem denarjem se bode po pravilih gospodarilo, ki bode enake obresti neslo, kakor hranilnične vloge.

Menjice, ki morajo naj manj 20 gold. iznašati, navadno ne smejo presegati dobo 4 mesecev, nikdar pa 6 mesecev od tistega dné, ko so uložene bile; splošni kredit se ne dovoli nikomur pod 100 gold. in ne črez 15.000 gold.

Vse druge pogoje obsegajo pravila, ki se dobé tiskane v hranilnični pisarni. Tudi se pravila, ako kdo zahteva, pošiljajo po pošti na adresatove stroške.

Ravnateljstvo hranilnice kranjske

(63—1)

v Ljubljani, 20. februarja 1875.